

พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา

นางยาใจ อุนจิตต์

003332

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2520

17052579

THE ADMINISTRATIVE BEHAVIOR OF VOCATIONAL
COLLEGE ADMINISTRATORS

Mrs. Yajai Oonjitt

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1977

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

(Handwritten signature)

.....
(ศาสตราจารย์ ดร.วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)
คณบดี

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

(Handwritten signature) ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุสัย)

(Handwritten signature) กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ)

(Handwritten signature) กรรมการ
(อาจารย์ ดร.บุญมี เฌรยอค)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย

(Handwritten signature)
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรชัย ตันติเมธ

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา

โดย นางยาใจ อุนจิตต์

แผนกวิชา บริหารการศึกษา

หัวข้อวิทยานิพนธ์   พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา

ผู้ชื่อ   นางยาใจ   อุณจิตต์

แผนกวิชา   บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา   2519

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษา
2. เพื่อหาความแตกต่างระหว่างพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารสูงสุด

และผู้บริหารระดับรอง

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือรวบรวมข้อมูล หลังจากทดลองใช้แล้ว ได้ส่งแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วโดยทางไปรษณีย์ไปยังผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาทั้งหมด 23 แห่ง เป็นจำนวน 199 ฉบับ เป็นของผู้บริหารสูงสุด 23 ฉบับ และของผู้บริหารระดับรอง 176 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 140 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 70.35 แล้วนำข้อมูลที่ได้นำวิเคราะห์หาค่าร้อยละในการเปรียบเทียบ

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษามีดังนี้ คือ
  - 1.1 การวางแผน นโยบายของวิทยาลัยกำหนดโดยผู้บริหารทั้ง 2 ระดับ และผู้บริหารเข้าใจนโยบายดี ก่อนเปิดเรียนผู้บริหารระดับต่าง ๆ ของวิทยาลัย

จะร่วมกันพิจารณาวางโครงการต่าง ๆ รวมทั้งวางแผนจัดครูอาจารย์สอน

1.2 การจัดองค์การ มีการแบ่งหน่วยงานตามแผนภูมิที่กรมอาชีวศึกษา
ระบุไว้ทุกประการ แต่ดำเนินงานไปตามสายงานที่เขียนไว้เพียงบางส่วน และในการ
ทำงานมีการขัดแย้งกันบ้าง นอกจากนี้วิทยาลัยอาชีวศึกษาใช้วิธีประชุม อธิบายให้ทุกคน
เข้าใจกำหนดหน้าที่การงานของตน

1.3 การจัดวางตัวบุคคล วิทยาลัยอาชีวศึกษาจัดครูอาจารย์สอนตาม
ความถนัดและความต้องการ ผู้บริหารส่วนใหญ่รวมสอนควบเป็นบางวิชา มีการส่งเสริมให้
ครูอาจารย์ให้สอนดีขึ้น โดยส่งไปอบรม สัมมนา พร้อมกับคนคว่าหาความรู้ในห้องสมุด การ
เสนอขยายบุคลากรส่วนใหญ่กระทำเมื่อผู้นั้นประสงค์ขอย้าย การประเมินผลการปฏิบัติงาน
อาศัยหลักเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในหน้าที่ปฏิบัติงานได้ดีเสมอ แม้อาจมีการขัดแย้ง
กับผู้บริหารบางเป็นบางเรื่อง

1.4 การอำนวยความสะดวก ผู้บริหารสูงสุดเป็นผู้สั่งการ โดยถือความเห็นของ
คณะกรรมการบริหารวิทยาลัยเป็นสำคัญ ในการมอบหมายอำนาจหน้าที่ใหญ่โตบังคับบัญชา
ผู้ที่ได้รับมอบหมาย เข้าใจดีและปฏิบัติได้ถูกต้อง หลังจากนั้นมีการกำหนดวัน เวลาที่แน่นอน
ในการรายงานผล

1.5 การประสานงาน การประสานงานภายในวิทยาลัยอยู่ในเกณฑ์
เพราะผู้บริหารส่วนใหญ่เปิดโอกาสให้ครูอาจารย์เข้าพบได้ ส่วนการประสานงานภายนอก
วิทยาลัยใช้วิธีเข้าร่วมสัมมนาทางวิชาการ แข่งขันกีฬา หรือมีกิจกรรมร่วมกัน

1.6 การรายงาน ผู้บริหารรายงานเรื่องต่าง ๆ ให้ทราบทั่วกันใน
วิทยาลัยโดยใช้ทั้งวิธีมีหนังสือเวียน ติดประกาศ ประชุม และมีเจ้าหน้าที่สำหรับแจ้งข่าว
เมื่อมีปัญหาที่จะรายงานกับบันทึกเสนอขึ้นไปตามลำดับชั้น นอกจากการรายงานผลการเรียน
และความประพฤติของนักเรียนนักศึกษาเท่านั้นที่วิทยาลัยส่งไปให้ผู้ปกครองโดยตรง

1.7 การจัดงบประมาณการเงิน ผู้บริหารหน่วยงานย่อยจัดทำในหน่วยงาน
ของตน แล้วเสนอขึ้นไปรวมกัน และการของบประมาณขอตามโครงการที่วิทยาลัยตั้งไว้
เจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและเจ้าหน้าที่ฝ่ายการบัญชีเป็นผู้ควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงิน และการบัญชี

ของวิทยาลัย ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเข้าใจระเบียบการเงินของวิทยาลัยเป็นบางเรื่องเท่านั้น นอกจากนี้วิทยาลัยมีการชี้แจงการใช้จ่ายเงินภายในวิทยาลัยต่อที่ประชุมเป็นครั้งคราว

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวะ ปรากฏว่าผู้บริหารสูงสุดและผู้บริหารระดับรองมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องผู้กำหนดนโยบาย การวางโครงการในการปฏิบัติงาน การแบ่งหน่วยงาน การทำให้ทุกคนเข้าใจหน้าที่ของตน การทำงาน การดำเนินงาน การส่งเสริม การเรียนนอกเวลา การดำเนินการในกรณีที่นักเรียนนักศึกษาเกิดปัญหา ผู้มีอำนาจสั่งการให้ปฏิบัติงานนอกเหนือจากงานประจำ การมอบหมายงานนอกเหนือจากการสอน การปฏิบัติเมื่อมีผู้เสนอความคิดเห็นมา การสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น การปฏิบัติงานในวิทยาลัย การรับทราบคำสั่งและเรื่องราวของวิทยาลัย การรายงานปัญหาของวิทยาลัย ตลอดจนการเรียนการสอน การควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินและทรัพย์สินของวิทยาลัย และความเข้าใจในเรื่องระเบียบการเงินของวิทยาลัย นอกจากนี้ผู้บริหารสูงสุดและผู้บริหารระดับรองมีความเห็นเหมือนกันในด้านผู้แถลงนโยบาย ความเข้าใจนโยบาย ผู้วางแผนงาน ผู้วางแผนจัดครูอาจารย์และตารางสอน การประเมินผลโครงการ หลักเกณฑ์ในการจัดวิชาสอน การรับทราบปัญหาของวิทยาลัย การส่งเสริมและพัฒนาครูอาจารย์ งานทางด้าน การสอนของผู้บริหาร การเสนอย้ายบุคลากร การพิจารณาความดีความชอบ การวินิจฉัยสั่งการ การมอบหมายงาน การติดตามผลงาน ผลของการสั่งหรือมอบหมายงาน การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น การเข้าพบผู้บริหาร การรายงานผลการเรียนและความประพฤติ ผู้ของบประมาณประจำปีของวิทยาลัย การของบประมาณ และการชี้แจงการใช้จ่ายเงินภายในวิทยาลัย

Thesis Title   The Administrative Behavior of Vocational College
Administrators

Name   Mrs.Yajai Oonjitt

Department   Educational Administration

Academic Year 1976

ABSTRACT

Purposes of the Study

1. To study the administrative behavior of vocational college administrators.
2. To compare the administrative behavior between the top administrators and the lower level ones.

Procedure of the Study

Data were collected through the usage of questionnaires which were distributed by mail to 199 administrators of all twenty-three vocational colleges. They included 23 top administrators and 176 lower level ones. Out of this number 140 questionnaires or 70.35 percent were responded. Data of the study were analysed through the usage of percent and mode.

Findings

1. The vocational college administrators behavior were as follows:

1.1 Planning : college policies were made by administrators of both levels, all the policies were quite clear to the administrators, planning for operation in the colleges was participated by administrators of all levels.

1.2 Organizing : the organization chart specified by the Vocational Department was partly followed, there were some operational conflicts in the colleges, clarification of personnel functions was usually operated through meetings.

1.3 Staffing : most administrators instructed students themselves, instructors of colleges were arranged to teach as their own potentialities and interests, personnel development was operated mostly through in-service training, transfer of personnel was done on the basis of the individual preference; personnel's evaluation was based primarily on their working ability.

1.4 Directing : the college top administrator was the one who made decision with the assistance of the college board, delegation of authority and function was carried out clear and well operated, time and dates were fixed for reporting.

1.5 Coordinating : the coordination within the college was good because the administrator used the open-door policy, the administrators promoted the coordination with outside organizations through academic seminars, sports and other activities.

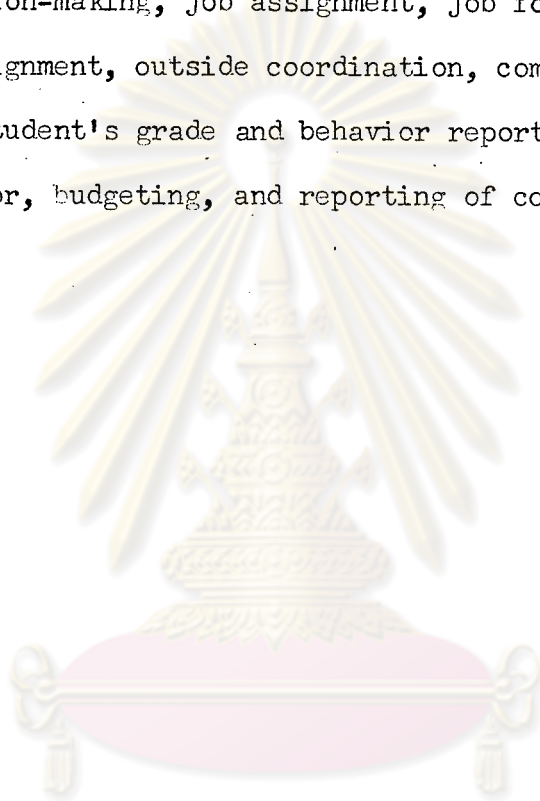

1.6 Reporting : notice, circulation of documents, and meetings were the methods of communication mostly used in the colleges, only students' grades and behavior reports were sent directly to parents.

1.7 Budgeting : lower administrators determined the next year budget by themselves and reported to the top administrators, the total of the budget requested was based on the projects of the colleges, the expenditure and accounts were controlled by the treasurer and the accountant respectively, the administrators were not familiar with all of the rules and regulations about college financial management, they were familiar only with some basic regulations, occasionally, a special meeting was held to announce the college financial status to the staffs.

2. The comparison of administrative behavior between the top and lower levels administrators indicated that there were differences in opinions between the top and lower administrators in the following items: operational project planning, working unit arrangement, personnel function understanding, operation, external learning promotion, problem solving for student, the one who carried out order for special operation, delegation of work other than teaching, the operation following people opinions, relation to other institute, operation within the college, exceptant of order and information of the college, college problem reporting, college expenditure and accounting control, and the understanding of financial regulation of the college. There were also similar in the opinions between the top and lower levels

administrators in : policy announcer, policy understanding, planner, staffing and scheduling planner, project evaluation, teaching arrangement principle, exceptant college problem, staff promotion and development, administrator's teaching function, transferring of staff, merit consideration, decision-making, job assignment, job follow-up, output of order and job assignment, outside coordination, communicating with the administrator, student's grade and behavior reporting, college annual budget operator, budgeting, and reporting of college expenditure.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

พระคุณของบรรดาคณาจารย์ต่าง ๆ ในแผนกวิชาบริหารการศึกษา และ
แผนกวิชาอื่น ๆ ในคณะครุศาสตร์ ตลอดจนคณาจารย์พิเศษอีกหลายท่าน ซึ่งมีได้รับ
ราชการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะลืมเสียมิได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ถึงผู้ช่วยศาสตราจารย์อาจารย์นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาที่นอก
จากให้ความรู้ในด้านวิชาการแล้ว ยังกรุณาให้คำแนะนำในเรื่องการเรียน และวิชา
เรียนต่าง ๆ ตลอดเวลาที่ผู้วิจัยศึกษาอยู่ในแผนกนี้ อีกท่านหนึ่งก็คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ธรรมชัย ตันติเมธ ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยที่กรุณาให้คำแนะนำการเขียน
วิทยานิพนธ์ตลอดจนช่วยแก้ไข และให้คำปรึกษาต่าง ๆ แม้ในวันหยุดราชการ

ในการทำวิทยานิพนธ์นี้ จะสำเร็จลงไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับความกรุณาจาก
ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้าคณะวิชา ตลอดจนหัวหน้าแผนกวิชา
ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในสังกัดกองวิทยาลัย กรมอาชีวศึกษา ที่ได้ให้ข้อมูลต่าง ๆ ตาม
ความเป็นจริง เพื่อนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

จึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่านไว้ ณ ที่นี้

ยาใจ อุณจิตต์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิติกรรมประกาศ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ค

บทที่

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลังของการวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
ประโยชน์ของการวิจัย.....	9
คำนิยาม.....	9
วิธีดำเนินการวิจัยโดยย่อ.....	10
2 เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ทฤษฎีผู้นำ.....	15
พฤติกรรมทางการบริหาร.....	25
การวางแผน.....	27
การจัดองค์การ.....	29
การจัดวางตัวบุคคล.....	42
การอำนวยการ.....	48
การประสานงาน.....	51
การรายงาน.....	54
การจัดงบประมาณการเงิน.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บท

หน้า

3	กระบวนการวิจัย.....	61
	ความมุ่งหมาย.....	61
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
	วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
	วิธีวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล.....	66
4	การวิเคราะห์และความหมายของข้อมูล.....	67
	พฤติกรรมทางด้านการวางแผน.....	72
	พฤติกรรมทางด้านการจัดองค์การ.....	80
	พฤติกรรมทางด้านการจัดวางตัวบุคคล.....	85
	พฤติกรรมทางด้านการอำนวยความสะดวก.....	97
	พฤติกรรมทางด้านการประสานงาน.....	105
	พฤติกรรมทางด้านการรายงาน.....	110
	พฤติกรรมทางด้านการจัดงบประมาณการเงิน.....	114
	สรุปความหมายของข้อมูล.....	120
5	สรุปผลการวิจัย อภิปราย และขอเสนอแนะ.....	122
	สรุปผลการวิจัย.....	123
	อภิปรายผลของการวิจัยและขอเสนอแนะ.....	130
	ขอเสนอแนะสำหรับการวิจัยในขั้นต่อไป.....	136
	บรรณานุกรม.....	138
	ภาคผนวก.....	145
	ประวัติของผู้วิจัย.....	161

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	แสดงชื่อวิทยาลัยอาชีวศึกษาและจำนวนผู้บริหาร.....	63
2	แสดงอายุราชการของผู้บริหาร.....	68
3	แสดงระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งบริหารในปัจจุบัน.....	69
4	แสดงวุฒิทางการศึกษาสูงสุดของผู้บริหาร.....	70
5	แสดงสาขาวิชาทางการบริหารที่ผู้บริหารศึกษาเพิ่มเติม.....	71
6	แสดงระยะเวลาที่ผู้บริหารมีประสบการณ์ในด้านการสอน.....	72
7	ผู้แสดงพฤติกรรมกรรมการกำหนดนโยบาย.....	73
8	ผู้แสดงพฤติกรรมกรรมการแถลงนโยบาย.....	74
9	ความเข้าใจนโยบายของผู้บริหาร.....	75
10	ผู้แสดงพฤติกรรมกรรมการวางแผนงาน.....	76
11	พฤติกรรมกรรมการวางโครงการในการปฏิบัติงาน.....	77
12	ผู้แสดงพฤติกรรมกรรมการวางแผนจัดครูอาจารย์และตารางสอน.....	78
13	พฤติกรรมกรรมการประเมินผลโครงการ.....	80
14	พฤติกรรมกรรมการแบ่งหน่วยงาน.....	81
15	พฤติกรรมกรรมการทำให้ทุกคนเข้าใจหน้าที่ของตน.....	82
16	พฤติกรรมกรรมการทำงาน.....	84
17	พฤติกรรมกรรมการดำเนินงาน.....	85
18	พฤติกรรมกรรมการใช้หลักเกณฑ์การจัดวิชาสอน.....	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
19	พฤติกรรมกรรรับทราบปัญหาของวิทยาลัย..... 88
20	พฤติกรรมกรรส่งเสริมและพัฒนาคณาจารย์..... 89
21	พฤติกรรมกรรทางดานการสนของผูบริหาร..... 90
22	พฤติกรรมกรรส่งเสริมการเรียนนอกเวลา..... 91
23	พฤติกรรมกรรคําเนนการในกรณีทีนักเรียนนักศึกษาเกิดปัญหา..... 93
24	พฤติกรรมกรรเสนอขายบุคลากร..... 95
25	พฤติกรรมกรรพิจารณาความดีความชอบ..... 96
26	พฤติกรรมกรรวินิจฉัยสั่งการ..... 97
27	พฤติกรรมกรรมอบหมายงาน..... 98
28	ผู้มีอำนาจสั่งการให้ปฏิบัติงานนอกเหนือจากประจำ..... 99
29	พฤติกรรมกรรติดตามผลงาน.....101
30	ผลของพฤติกรรมกรรสั่งหรือการมอบหมายงาน.....102
31	การมอบหมายงานนอกเหนือจากการสอน.....103
32	พฤติกรรมกรรปฏิบัติเมื่อมีผู้เสนอความคิดเห็นมา.....104
33	พฤติกรรมกรรติดต่อประสานงานกับหน่วยงานอื่น.....106
34	พฤติกรรมกรรสร้างความสัมพันธ์กับสถาบันอื่น.....107
35	พฤติกรรมกรรปฏิบัติงานในวิทยาลัย.....109
36	พฤติกรรมกรรเข้าพบผู้บริหาร.....110

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

37 พฤติกรรมการรับทราบคำสั่งและเรื่องราวของวิทยาลัย.....111

38 พฤติกรรมการรายงานเรื่องปัญหาของวิทยาลัย ตลอดจนการเรียน
การสอน.....112

39 พฤติกรรมการรายงานผลการเรียนและความประพฤติ.....113

40 ผู้แสดงพฤติกรรมการของงบประมาณประจำปีของวิทยาลัย.....114

41 พฤติกรรมการของงบประมาณ.....115

42 ผู้แสดงพฤติกรรมการควบคุมดูแลการใช้จ่ายเงินและการบัญชีของ
วิทยาลัย.....117

43 ความเข้าใจในเรื่องระเบียบการเงินของวิทยาลัย.....118

44 พฤติกรรมการชี้แจงใช้จ่ายเงินภายในวิทยาลัย.....119

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย